

A Kúria a dr. Buzinkay Zoltánné ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kovács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen fegyelmi elbocsátás hatályon kívül helyezése iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 5.M.147/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.137/2011/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.137/2011/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 1965. október 15-étől állt az alperes alkalmazásában technikus munkakörben.

2008. november 18-án „Nyílt levél az E. főigazgatójához” elnevezéssel véleményét fejezte ki az alperesnél történt eseményekkel kapcsolatosan. Ezt a levelet egyrészt az alperes főigazgatójához, másrészt a munkáltató valamennyi kirendeltségéhez eljuttatta.

A felperes ezt követően közvetlen vezetőjének, M.M.-nek jelezte, hogy előzetes egyeztetés alapján az év hátralévő részében a még ki nem vett szabadságát kívánja igénybe venni. A személyügyi vezetővel - Cs.SZ.I.-vel - történt egyeztetést követően a felperes 2008. november 20-21. napjain, december 1-jétől 15-éig, december 20-án, majd december 29-étől 31-éig évi rendes szabadságát töltötte.

Az alperes megbízott főigazgatója intézkedésével 2008. november 24-én fegyelmi eljárást indított a felperessel szemben a Kjt. 47. § (1) bekezdése alapján közalkalmazotthoz nem méltó magatartás tanúsítása miatt. Az eljárás megindításának az volt az indoka, hogy a 2008. november 18-án kelt „Nyílt levél az E. főigazgatójához” címzésű iratban a felperes az alperes négy, ezek közül három személy szerint is egyértelműen beazonosítható vezetőjére sértő, nagyobb nyilvánosság előtt valótlan tényállítást és mások előtt becsületsértő kijelentéseket tett.

A vizsgálóbiztosként kijelölt CS.SZ.I. 2008. november 28. napján tájékoztatta a felperest, hogy 2008. december 14-én 10.00 órakor kerül sor a meghallgatására, majd ugyanezen a napon feladta a meghallgatásról szóló írásbeli értesítést. Ennek tértivevénye a meghallgatás időpontjáig nem érkezett vissza, ezért 2008. december 3-án elrendelte a felperes táviratban történő értesítését és ugyanezen a napon telefonon is megkísérelte elérni, sikertelenül.

A felperes 2008. december 4-én a meghallgatáson nem jelent meg, azonban 10 óra 30 perckor mobiltelefonon a vizsgálóbiztossal

beszélgetést folytatott, aki tájékoztatta, hogy vele szemben fegyelmi eljárás indult, egyben hivatalos feljegyzésben rögzítette, hogy a közalkalmazott a nyilatkozata szerint az alperestől nem vesz át postai küldeményt, a védekezés jogáról lemond, azzal írásban sem kíván élni. Ugyanezen a napon a vizsgálóbiztos írásban is felhívta a felperest a Kjt. 47. § (6) bekezdés alapján írásbeli védekezésének nyolc napon belül történő előterjesztésére.

2008. december 9-én a vizsgálóbiztos kérelmére a megbízott főigazgató tizenöt nappal, december 23-áig a fegyelmi eljárást meghosszabbította. A vizsgálóbiztos 2008. december 31-én készítette el a feljegyzését, amelyben többek között rögzítette, hogy a felperes elismerte, miszerint a levelet ő írta és ő is faxolta el. A fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat, amely 2008. november 25-én került postázásra, 2008. december 11-én érkezett vissza az alpereshez „nem kereste” jelzéssel. A felperes részére a postai úton megküldött, vizsgálóbiztos meghallgatása időpontjáról szóló értesítés 2008. december 17. napján, illetve a 2008. december 4-én kelt írásbeli védekezés lehetőségére vonatkozó tájékoztatás 2008. december 22-én érkezett vissza az alpereshez felbontatlanul, szintén „nem kereste” jelzéssel.

A fegyelmi eljárás lefolytatására 2009. január 13. napjára tűzött ki a munkáltató tárgyalást, amelyen a felperes nem vett részt. Annak időpontjáról a 2008. december 31-én kelt levélben értesítették, amely 2009. január 21-én érkezett vissza az alpereshez „nem kereste” jelzéssel.

Az alperesi fegyelmi tanács 2009. január 13-án kelt határozatában a felperest a Kjt. 45. § (2) bekezdés e) pontjára hivatkozással elbocsátás fegyelmi büntetéssel sújtotta. Ennek indokolása szerint a felperes a nyílt levélben egyértelműen beazonosítható vezetőkkel kapcsolatban sértő, nagyobb nyilvánosság előtt valótlan tényállítást, és mások előtt becsületsértő, kirívóan goromba, szidalmazó, rágalmazó kijelentéseket tett. A felperes a közalkalmazotti jogviszonyából származó kötelezettségét szándékosan megszegte. Rögzítést nyert, hogy az eljárás során önhibájából eredő érdemi védekezést a vele szemben felhozott fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja miatt nem terjesztett elő, ennek ellenére az érintett munkavállalók által adott írásbeli vélemények és a nyílt levél tartalma alapján a vétkes kötelezettségsgzés megállapítható volt.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 2010. szeptember 10. napján kelt 5.M.358/2009/24. számú (eljárásjogi szabálysértésekkel indokolt) ítéletével az elbocsátás fegyelmi határozatot hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2011. január 20-án kelt 3.Mf.22.208/2010/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy az alperes munkáltató a fegyelmi eljárás lefolytatása és a fegyelmi határozat meghozatala során nem sértett olyan lényeges

eljárásjogi szabályt, amely ez okból indokolná a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését. Az elsőfokú bíróságnak iránymutatásul adta, hogy a megismételt eljárás során a fegyelmi határozatban a felperes terhére rótt kötelezettségszegést kell vizsgálat tárgyává tenni.

A megismételt eljárás lefolytatását követően a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 5.M.147/2011/7. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte. Kimondta, hogy a le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint CS.SZ.I., M.M., M.GY., CS.GY. egyezően nyilatkoztak arról, hogy a 2008. november 18-án megtartott vezetői értekezleten - miután a küldemény megérkezett és azt felolvasással ismertették - a munkatársak egyértelműen be tudták azonosítani az E. főigazgatóját F.E.-t, az E. jelenlegi igazgatóját B.A.-t, és az akkori megbízott gazdasági vezetőt, M.GY.-t. Beazonosítható volt a püspökladányi állomáson technikai munkakört ellátó Cs.I. is.

A munkaügyi bíróság utalt a BH.2000. évi 267. számú eseti döntésre, amely szerint a közalkalmazott jogviszonyán kívüli magatartása, amennyiben közvetlenül és valóságosan hat a jogviszonyára és az alkalmazója érdekszféráját hátrányosan befolyásolja, az alkalmatlanságra alapított felmentés jogszerű indoka lehet.

A vezetőkre nézve a felperes becsmérő kijelentéseket tett, megfogalmazása alkalmas volt arra, hogy olyan színben tüntesse fel a főigazgatót és a vezetőket, mint akik a saját hasznukra összejátszanak, visszaélnek a pozíciójukkal, állásukkal és annak előnyeit vezetőhöz nem méltó módon használják ki.

A bíróság utalt arra, hogy amennyiben a felperes meggyőződése szerint az alperesnél összefonódások, nem megfelelő vagyongazdálkodás, visszaélések valósultak meg, annak kivizsgálását jogszerű eljárás keretében is érvényesíthette volna. Az intézmény felügyeletét ellátó Vidékfejlesztési Minisztériumhoz, illetve az Állami Számvevőszékhez fordulhatott volna jogszerű eljárás lefolytatása érdekében.

A bíróság a felperes S.J. tanúkénti meghallgatására irányuló bizonyítási indítványát elutasította arra tekintettel, hogy attól nem volt várható a felperes kötelezettségszegő magatartásának kedvezőbb elbírálása.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.137/2011/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta és a felperest másodfokú eljárási költség viselésére kötelezte. Kimondta, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett azon jogi állásponttal, amely szerint a felperes a „nyílt levélnek” az E. főigazgatója, valamint az összes kirendeltség részére történő továbbításával mint szándékos magatartásával olyan vétkes kötelezettségszegést valósított meg, amellyel arányban fegyelmi büntetésként helye volt a jogviszony megszüntetésének. A felperes

azt sugalmazta, hogy a vezetők és a főigazgató saját hasznukra összejátszanak, pozíciójukkal, vezetői állásukkal visszaélnék, azokat kihasználva jogtalan előnyöket szereznek. A felperes a tőle elvárható jóhiszemű és tisztességes eljárás követelményét, valamint az együttműködési kötelezettséget is megsértette.

A másodfokú bíróság - az előző eljárásban kifejtettekkel egyezően - változatlanul nem talált alaki szempontból sem jogsértést a fegyelmi eljárással összefüggésben. A felperes maga nyilatkozott úgy, hogy az eljárásban nem kíván részt venni, védekezni, amely nyilatkozata nem kifejezetten az adott eljárási cselekményre, hanem a fegyelmi eljárás egészére vonatkozott. A munkáltatói jogkör gyakorlója által kijelölt fegyelmi tanács nem sértett jogszabályt akkor, amikor a fegyelmi tárgyalást jogszabályi határidőn belül a felperes távollétében érdemben megtartotta és érdemi határozatot is hozott.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a vonatkozó időszakban szabadságát töltötte, amely miatt nem tartózkodott otthon és a küldemények átvételére emiatt nem volt lehetősége. A felperes a fegyelmi eljárás során az együttműködési kötelezettségét megsértve kifejezetten akadályozta, hogy az eljárás során a vizsgálóbiztos részéről meghallgatására sor kerüljön, de elzárkózott személyes megjelenésétől a fegyelmi tárgyalást illetően is. A fegyelmi eljárás megindításáról a postai küldemények átvétele hiányában telefonon is értesítették.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy formai okból a fegyelmi határozat hatálytalanítására csak abban az esetben kerülhetne sor, amennyiben az ügy érdemére is kiható súlyos eljárási szabálysértés történik, amely már utóbb a bírósági eljárás során nem orvosolható. A fegyelmi eljárás megindításának oka pedig kifejezetten a „nyílt levél” tartalma és annak fax-on történő megküldése volt, amely közalkalmazotthoz nem méltó magatartásnak minősült.

A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy amennyiben a felperes az alperesi munkáltatónál nem megfelelő vagyongazdálkodást vagy visszaéléseket tapasztalt, nem volt elzárva attól, hogy jogszerű, hivatalos eljárás keretében vizsgálatot kezdeményezzen.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására” és az alperes kereset szerinti marasztalására irányult.

Érvelése szerint a vizsgálóbiztos úgy tűzte ki a felperes meghallgatásának időpontját, hogy még arról sem győződött meg, miszerint részére az eljárást megindító intézkedés kézbesítésre került-e, illetve az erre vonatkozó vélelem beállt-e. A fegyelmi tárgyalás jegyzőkönyvéből kiderül az is, hogy a fegyelmi tanács úgy hozott határozatot, hogy nem állt rendelkezésre olyan irat, amelyből meggyőződhetett volna arról, hogy a fegyelmi tárgyalásra a felperest szabályszerűen megidézte-e.

A vizsgálóbiztosi meghallgatás időpontja 2008. december 4-e volt, amelyről az értesítés 2008. december 16-án érkezett vissza a

alpereshez. A munkáltató igazolása szerint a felperes 2008. december 1-jétől december 15-éig folyamatosan szabadságon volt, tehát a fegyelmi eljárás megindításáról és a meghallgatás időpontjáról szóló írásbeli értesítések átvételének elmaradását a felperes terhére róni nem lehet. A szabadság ideje alatt érkezett küldemények átvételét nem megtagadta, hanem azokat nem tudta átvenni. Maga a vizsgálóbiztos is a bíróságon tett tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy telefonbeszélgetésük alkalmával a felperes beszámolt neki arról, hogy külföldön van.

Az alperes a fegyelmi tárgyalás időpontját 2009. január 13. napjára tűzte ki, az iratok tanúsága szerint az erről szóló postai küldemény 2009. január 21-én érkezett vissza „nem kereste” jelzéssel.

A perben az alperes nem vonta kétségbe azt a felperesi előadást, hogy 2009. év elején az alperes főigazgatója „szénszünetet” rendelt el, ekként az alkalmazottak a felszabadult idejükkel szabadon rendelkeztek.

Az alperes által ismert és nyilvántartott felperesi lakcím nemcsak házzszámot, hanem emeletet és ajtószámot is tartalmaz. Az iratokhoz csatolt levélpostai küldeményekből látható, hogy az alperes a címzés során felületes volt, mert azon csak házzszámot tüntetett fel, emelet- és ajtószámot nem. Így az sem bizonyos, hogy a posta a kézbesítésnél, értesítésadásnál szabályszerűen tudott-e eljárni.

Az eljárás rendjére vonatkozó, a Kjt. 46. § (1) bekezdésében, a Kjt. 47. §-ában, 50. §-ában foglalt garanciális szabályok be nem tartása miatt a felperes elbocsátása alaki okból jogellenes.

A fegyelmi eljárás során a vizsgálóbiztos és a fegyelmi tanács a „nyílt levél” tartalmával kapcsolatban bizonyítást nem foganatosított, figyelmen kívül hagyta a felperes azon kérését, hogy a tények tisztázásába vonják be az alperesi intézmény felettes szervét. A fegyelmi tanács nem győződött meg a levélben megfogalmazottak valós vagy valótlan voltáról. A felperes indítványt tett a valóság bizonyítására, azonban a jogerős ítélet szerint S.J. tanúkenti meghallgatása és M.M. újbóli tanúkenti megidézése szükségtelen. A bizonyítás lefolytatása nélkül nem lehetett volna döntenem sem a felperes elbocsátásáról, sem annak érdemi megítéléséről.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Érvelése szerint a felülvizsgálati kérelemben a felperes olyan okokat és érveket is rögzített, amelyekre az első-, illetve a másodfokú eljárás során nem hivatkozott. Erre tekintettel azokat a felülvizsgálati eljárásban nem lehet figyelembe venni.

A felülvizsgálati érvelés szerint a munkáltató mindvégig törekedett a felperessel való együttműködésre, azonban a törvényben rögzített határidő túllépése jogsértő lett volna.

A vizsgálóbiztos és a felperes beszélgetéseinek adatából az látszik, hogy a hívás időpontjában nem volt külföldön.

A felperes a „szénszünetre” korábban nem hivatkozott, annak

elrendelése azonban nem jelentette azt, hogy ebben az időszakban a munkatársaknak szabadidő, szabadság járt volna.

A felperes új érvként állítja, hogy az alperesi küldeményeknél a lakcíme hiányos volt, így az sem bizonyos, hogy a posta a kézbesítésnél szabályosan el tudott járni. Ezzel alaptalanul azt sugallja, hogy az alperes nem járt el kellő körültekintéssel.

A fegyelmi eljárásnak nem az volt a tárgya, hogy a felperes állításai valósak-e vagy sem, hanem az, hogy az ún. „nyílt levél” megírása és az abban foglalt kijelentések összeegyeztethetők a közalkalmazotti tevékenységgel. A levélben foglaltak miatt az érintettek magánvádas büntetőeljárást kezdeményeztek, amely a felperes bocsánatkérésével zárult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a fegyelmi eljárás lefolytatására vonatkozó eljárásjogi kifogásokat értékelte. Megállapította, hogy a munkáltató nem sértett olyan lényeges eljárási szabályt, amely indokolná a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését, intézkedése alaki okból tehát nem tekinthető jogellenesnek.

A jogerős ítélet helytállóan fejtette ki, hogy az alperes a fegyelmi eljárás megindításáról, annak okairól, a vizsgálóbiztos által tartott meghallgatás időpontjáról, valamint a fegyelmi tárgyalás napjáról is írásban tájékoztatta a felperest. Külön ugyancsak írásban felszólította a védekezés előterjesztésének lehetőségére, és a felperes együttműködési kötelezettségét mellőző magatartása miatt a főigazgató a fegyelmi eljárás tizenöt napos meghosszabbítását is engedélyezte. CS.SZ.I.vizsgálóbiztos tanúvallomása, valamint a felvett jegyzőkönyv adatai alapján megállapítható volt - és ezt érdemben a felperes sem vitatta -, hogy a 2008. december 4-ei telefonbeszélgetés alkalmával a felperes közölte, miszerint a küldeményeket nem fogja átvenni és lemond a védekezési lehetőségéről. Az ezt követően tanúsított magatartása is ezt a nyilatkozatot erősítette.

A fegyelmi tanácshoz a felperes részére küldött iratok „nem kereste” jelzéssel az eljárási cselekmények után érkeztek vissza, azonban a közalkalmazott maga sem hivatkozott olyan tényre, körülményre, amelynek előadásától el volt zárva, saját felróható magatartására pedig előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. A felperes szabadságolása, illetve a „szénszünet” nem volt alkalmas a mulasztása kimentésére, ebben a körben is helytálló a jogerős döntés okfejtése.

A visszaérkezett küldemények nem utaltak a címzés elégtelenségére, annak hiányosságára, vagyis arra, hogy a levelek emelet- és ajtószám megjelölést nem tartalmaztak. A felperes az eljárás korábbi szakaszában erre nem hivatkozott, így azt a felülvizsgálati eljárásban már nem is tehette meg [Pp. 270. § (1) bekezdés, 275. § BH.2002.283.].

A fentiek alapján a jogerős ítélet helyesen fejtette ki, hogy a Kjt. 46. § (1) bekezdésében, Kjt. 47. § (3) - (6) bekezdésében, valamint az 50. § (1) és (3) bekezdésében foglalt eljárási szabályok nem sérültek sem a fegyelmi eljárás lefolytatása, sem az érdemi határozat meghozatala során.

Az eljáró bíróságok az ügy érdemében is helytállóan foglaltak állást. Az eljárás során nem kellett a „nyílt levélben” foglaltak valóságát vizsgálni - mivel alapvetően nem ezt rótt a munkáltató a felperes terhére -, így szükségtelen volt S.J. és M.M.további tanúkénti meghallgatása. A munkáltató a felperes által írt és az alperes alkalmazottai részére megküldött levél becsületsértő, kirívóan goromba, szidalmazó, rágalmazó kijelentéseit találta összeegyeztethetetlennek a közalkalmazotti jogviszonnyal. A felperes maga sem tagadta, hogy a levél tőle származott, annak tartalma pedig - amely alkalmas volt a vezetők lejáratására és ezáltal az intézet negatív megítélésére - alapos indokául szolgálhatott a fegyelmi elbocsátásnak [Kjt. 45. § (1) - (2) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a le nem rótt felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: tisztviselő